

Dlhodobá starostlivosť a verejné financie

Ján Tóth

predseda RRZ

9. 12. 2025

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ)

Od roku 2012 ako nezávislý ústavný orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotenia plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti.

- Hlavné úlohy rady sú definované v [Ústavnom zákone č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti](#)
- Čo robíme:
  - **Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií**
  - Správa o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti.
  - Hodnotenie návrhu a hospodárenia rozpočtu verejnej správy
  - Priebežný monitoring očakávaného deficitu a dlhu verejných financií
  - **Medzigeneračná solidarita (myslieť aj na budúce generácie)**
  - Stanoviská k vybraným legislatívnym návrhom predkladaným na rokovanie národnej rady

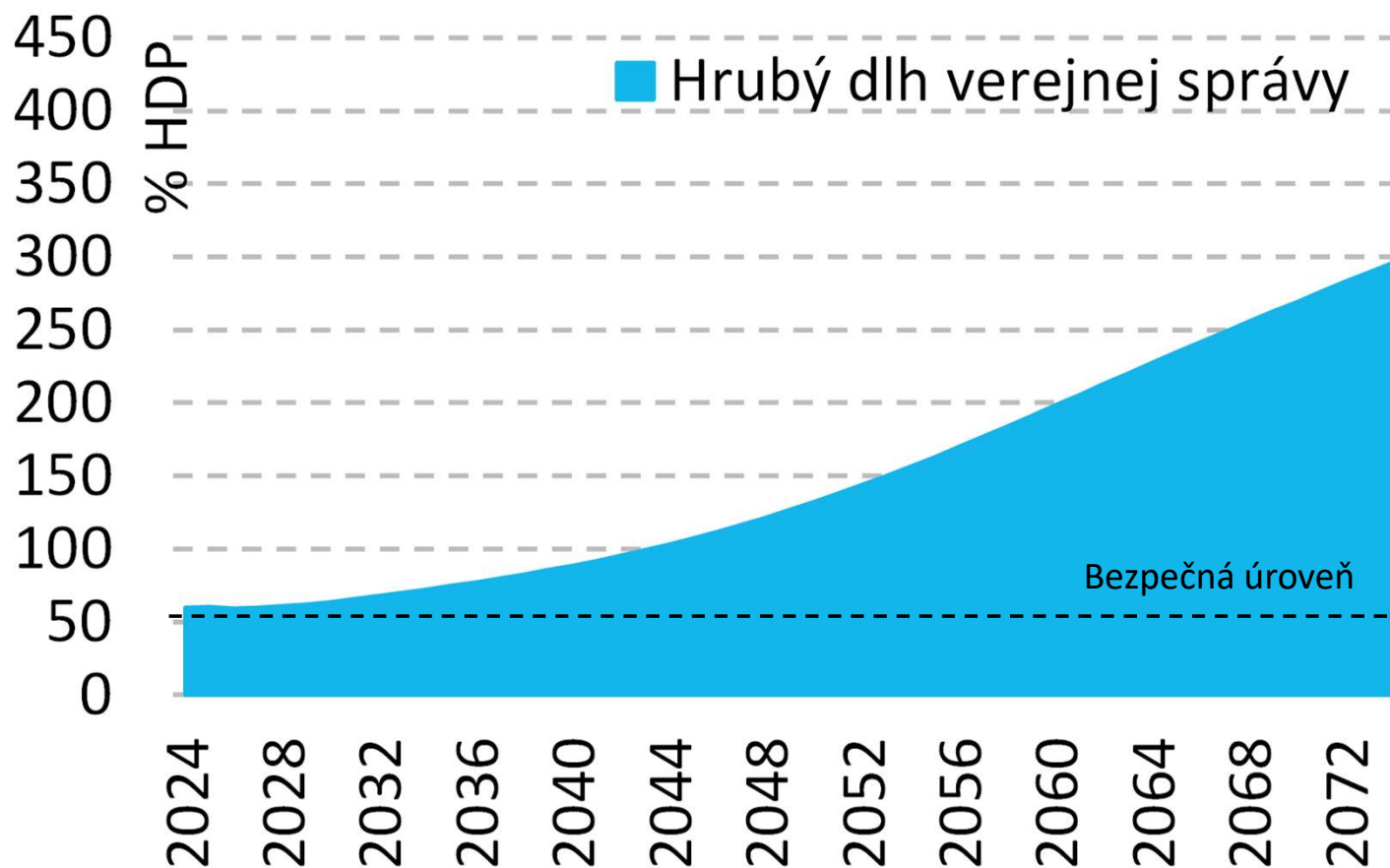
Verejné financie nevedia prefinancovať všetky výdavky RRZ

- Dlhodobá udržateľnosť verejných financií je blízko hranice vysokého rizika => nie sú aktuálne prísluby do budúcnosti prefinancovateľné
- Deficit štátu vysoko prekračuje povolený limit, napriek tomu, že štát zvýšil svoje príjmy na najvyššiu úroveň
- Až polovicu súčasného deficitu tvorí dôchodkový systém

=> Bez ozdravenia verejných financií štát si nebude vedieť plniť svoje povinnosti (aj voči budúcim generáciám)

Dlh bez zmien by neudržateľne rástol

Aké skupiny sú na Slovensku v priemere chudobné

- Domácnosti nadpriemerne ohrozené chudobou: neúplné rodiny (1+deti) a mnohodetné rodiny (2+3 a viac)
- Dôchodci podpriemerná miera chudoby
- Jednotlivci trpia chudobou viac

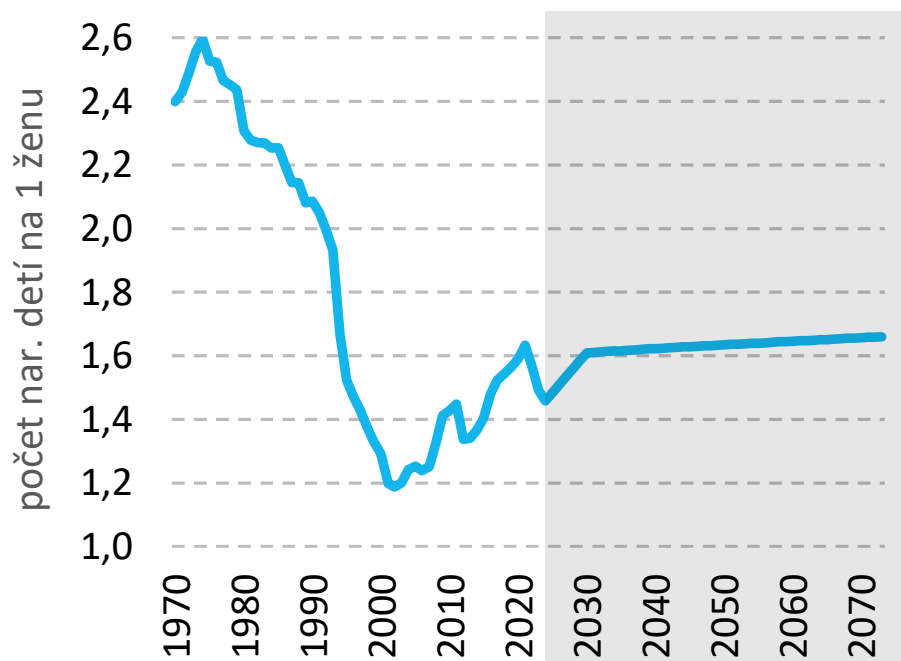
Zdroj: ŠÚ SR - Chudoba a sociálne vylúčenie na Slovensku v roku 2024, miera rizika príjmovej chudoby podľa typu domácnosti

- Vo verejnej diskusii sú oveľa viac prítomné dôchodky a naopak dlhodobá starostlivosť je často zanedbávaná téma

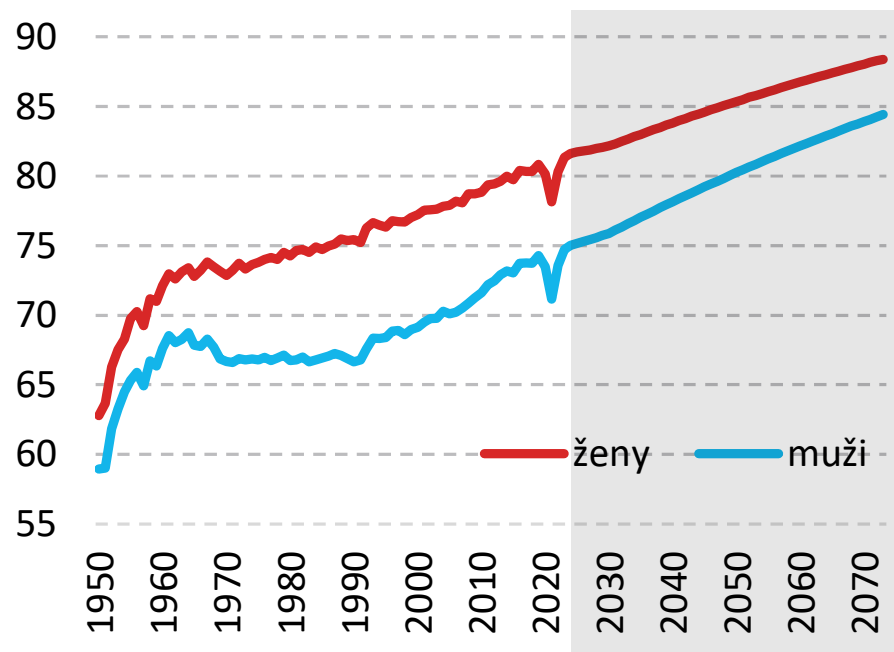

Demografický vývoj vedie ku starnutiu populácie

Dlhodobý pokles úhrnnej miery plodnosti

Rastúca dĺžka života

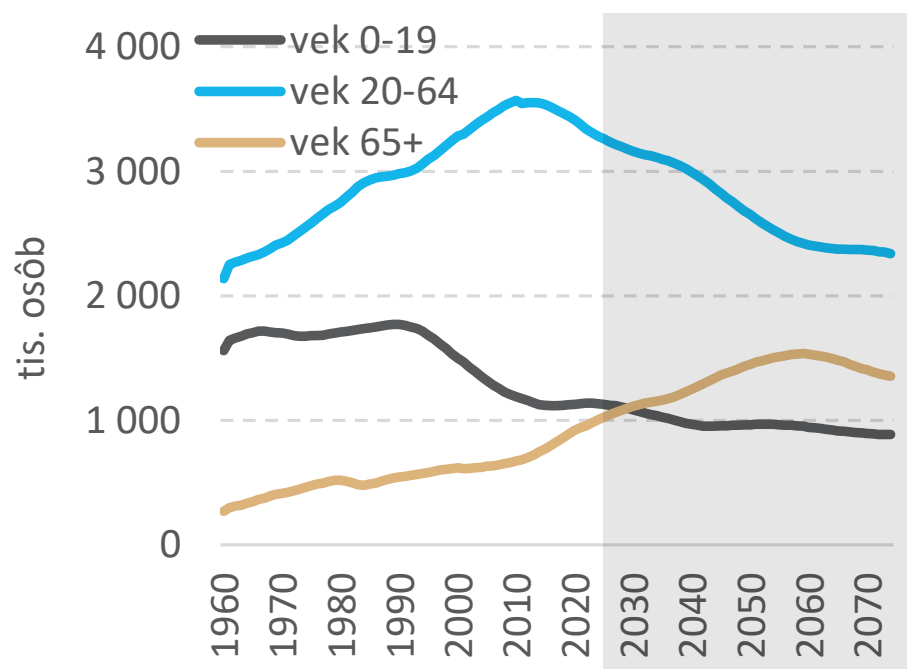

Zdroj: Správa o dlhodobej udržateľnosti za rok 2024, RRZ, Eurostat, ŠÚ SR

Demografický vývoj vedie ku starnutiu populácie

Populácia prirodzene starne

- Rodilo sa ročne 100 tisíc detí, dnes sa rodí 50 tisíc
- Počet dôchodcov stúpne o 300 tisíc a počet pracujúcich klesne o 500 tisíc
- Slovensko v roku 2050 bude mať podobne starú populáciu ako dnes Japonsko

Dlhodobá starostlivosť nebola prioritou (vs. dôchodky) RRZ

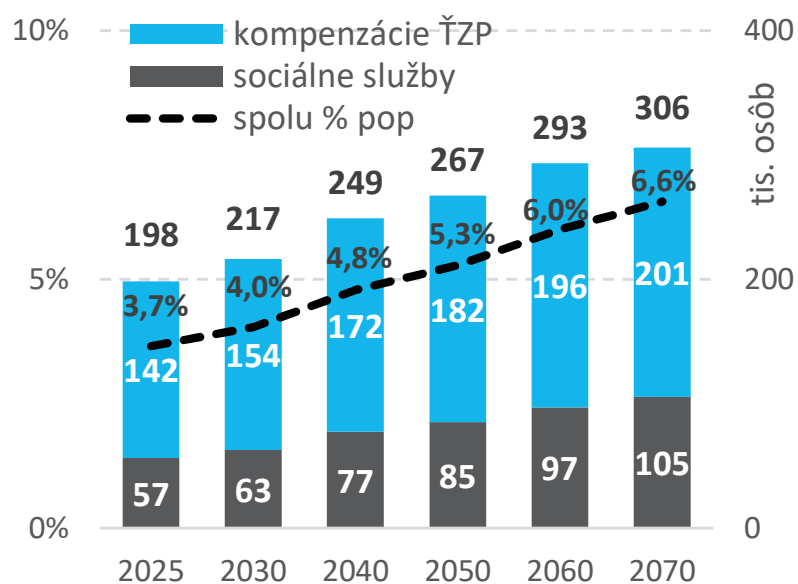
Fakty

- **Výdavky na dlhodobú starostlivosť menej ako polovičné voči OECD krajinám**
- Dôchodky voči mzdám mierne nadpriemerné voči OECD krajinám
- **Nedostatok dostupných kvalitných služieb** (najmä terénne a ambulantné služby)
- Odporúčania EK a OECD podporiť túto oblasť.
- Spustenie reformy ako prísľub v rámci Plánu obnovy

Starnutie populácie zvýši počet odkázaných ľudí

Nárast počtu osôb s dlhodobou starostlivosťou

Zdroj: projekcia RRZ apríl 2025

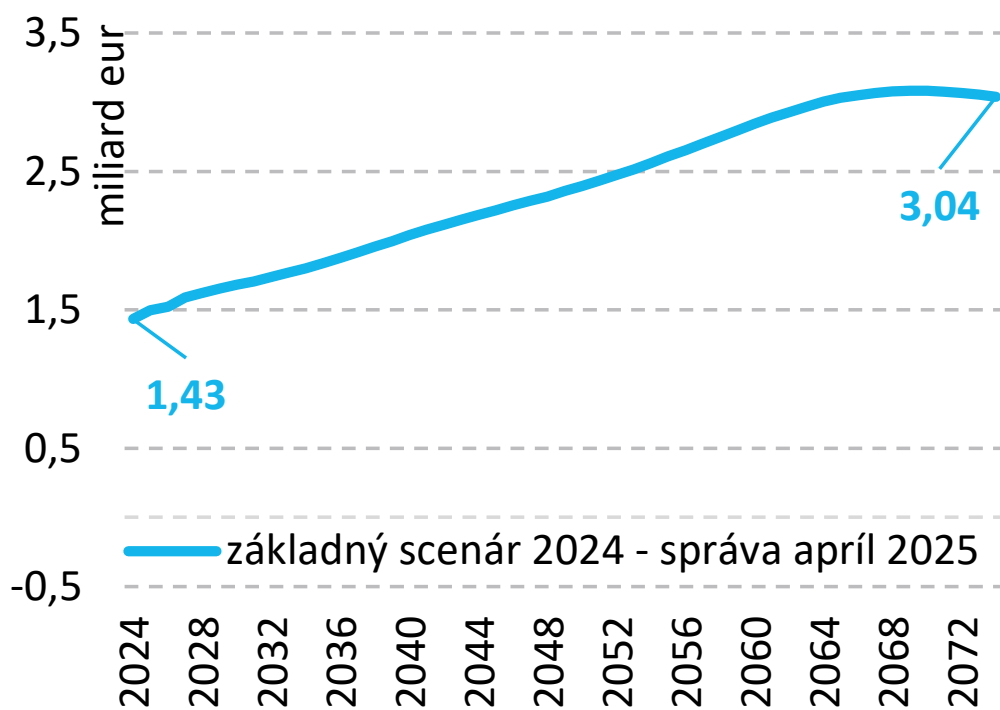
- Nárast odkázaných osôb v sociálnych službách alebo príspevkami ŽZP o takmer 100 tisíc (pri súčasných trendoch)
- Nárast môže byť ešte vyšší, dopyt bude určovať aj zmenšená kapacita rodinných príslušníkov (menej detí, ženy viac pracujú)

=> Zvýšený tlak na verejné financie

Zdvojnásobenie výdavkov na dlhodobú starostlivosť

Projekcia výdavkov na dlhodobú starostlivosť bez zmeny nastavenia systému (mld. eur pri očakávanom HDP 2025)

Poznámka: projekcia v % HDP pre ilustráciu prepočítaná na miliardy eur pri očakávanej veľkosti HDP v roku 2025, čisté výdavky, mimo výdavkov zdravotných zariadení

- **Reforma financovania 2025** – zvýšenie financovania ambulantných a terénnych služieb o takmer 200 mil. eur (Plán obnovy). Pôvodné zámery koncepcie reformy boli zvýšiť financovanie 2 až 4 násobne viac.
- **Dokáže štát toto prefinancovať?** Stav verejných financií je limitujúci faktor.

Ako zabezpečiť financovanie dlhodobej starostlivosti?

- **Ekonomický rast, rast produktivity** => zvýšenie životnej úrovne a zvýšenie daní pre štát
  - Ekonomický tiger 2004-2008, neskôr nás predbehli Poliaci aj Maďari, dobiehanie západu sa takmer zastavilo
- **Zabezpečiť zdravé verejné financie**
  - Konsolidácia doteraz najmä zvyšovaním daňového zaťaženia, ktoré poškodzuje konkurencieschopnosť ekonomiky, tj, budúci ekonomický rast.
- **Zefektívnenie výdavkov**
  - **adresnosť sociálneho systému**
  - **poctivé audity** odstraňujúce všeobecnú neefektívnosť (aplikácia princípov Hodnoty za peniaze)

A potom adresné určenie verejných prostriedkov do regiónov podľa potrieb dlhodobej starostlivosti

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

TWIN CITY B

Mlynské nivy 12

821 09 Bratislava

Slovakia

www.rrz.sk

Ďakujem za pozornosť!

